

Nr 6

Utrikesutskottets utlåtande i anledning av motioner om avgivande av viss förklaring rörande den europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.

Uti en inom andra kammaren av herrar *Munktell*, *Braconier* och *Regnéll* väckt motion, nr 298, och en i första kammaren av herr *Ragnar Bergh* väckt likalydande motion nr 243, vilka hänvisats till utrikesutskottet, föreslås »att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att till Europarådet avgiva sådan förklaring rörande den europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, som avses i art. 46 i Europarådets konvention angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna».

I motiveringen till sitt förslag erinrar motionärerna bl. a. om att Sverige var ett av de första länder som godkände nämnda konvention och att Sverige förklarat sig för sin del erkänna det ena av de i konventionen nämnda kontrollorganen, nämligen den europeiska kommissionen för de mänskliga rättigheterna som varande behörigt upptaga klagomål från enskilda rörande staternas tillämpning av konventionen. Däremot har Sverige ännu ej avgivit förklaring att det erkänner att i frågor angående tolkning och tillämpning av konventionen domstolens jurisdiktion är för Sverige tvingande i och för sig och utan särskild överenskommelse. Domstolen kom till stånd sedan åtta medlemsstater, däribland Danmark och Island, avgivit en sådan förklaring.

För att stärka domstolens ställning är det enligt motionärernas mening av vikt att så många länder som möjligt avger förklaring om erkännande av domstolens kompetens, varför de föreslår, att även Sverige avger sådan förklaring.

I sitt uttalande den 27 april 1961 i anledning av liknande motioner vid 1961 års riksdag förklarade sig utskottet vilja avvakta besked i ärendet från regeringen efter det att frågan ånyo behandlats i Nordiska rådet. Denna behandling har nu utmynnat i nytt uppskov. Av norska och svenska justitieministrarna hade rådets juridiska utskott underrättats, att de båda regeringarna tills vidare intoge en avvaktande inställning och sålunda icke vore för närvarande beredda att föreslå att domstolens jurisdiktion erkändes. Juridiska utskottet fann sig då böra tillstyrka uppskov med rådets behandling till nästa session. Detta blev också med mycket betydande flertal rådets beslut.

Utskottet finner sig vid sådant förhållande — utan att nu i sak taga ställning — böra avvakta det ytterligare övervägande av dess nuvarande hållning, vartill regeringen må finna anledning. Utskottet förutsätter att kontakt alltjämt upprätthålles med norska vederbörande i detta ärende.

Utskottet hemställer,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet i ärendet anför.

Stockholm den 10 maj 1962

På utrikesutskottets vägnar:

RICKARD SANDLER

Vid ärendets behandling har varit närvarande

från första kammaren: herrar Sandler, Boheman, Lundström, Elm-gren, Hagberg, Bengtson, Birger Andersson och Aspling;

från andra kammaren: herrar Bengtsson i Halmstad, Ohlin, Heckscher, fru Renström-Ingenäs samt herrar Svensson i Ljungskile, Alemyr och Al-lard.

Reservation

av herrar *Hagberg* och *Heckscher*, som ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»*Utskottet* vill erinra om att denna fråga vid flera tidigare tillfällen varit föremål för behandling i riksdagen. De därvid godkända uppskoven med ett svenskt ställningstagande har varit föranledda av önskan att domstolen skulle få en något fastare ställning, innan Sverige toge ställning till frågan om att underkasta sig dess jurisdiktion. Så synes nu ha skett, och några principiella hinder för svensk anslutning har icke påvisats. Därtill kommer, att det i nuvarande läge ter sig önskvärt att vårt land visar sin redobogenhet att utan onödig tidsutdräkt medverka i allt sådant europeiskt samarbete, som är förenligt med vår alliansfria politik. Det dröjsmål, som inträtt när det gäller Nordiska rådets behandling av ärendet, synes ha sin grund bl. a. i uttalanden från svenska regeringens sida. Vid sådant förhållande finner utskottet hinder ej möta att nu ge regeringen det av motionärerna föreslagna bemyndigandet.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen med bifall till motionerna I:243 och II:298 måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att till Europarådet avgiva sådan förklaring, som avses i art. 46 i Europarådets kon-vention angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.»